

**NADER ONDERZOEK BESCHERMDE
SOORTEN JAVASTRAAT EN OMGE-
VING TECH-1092-5, ARNHEM**

NADER ONDERZOEK BESCHERMDE SOORTEN JAVASTRAAT EN OMGEVING TECH-1092-5, ARNHEM

Kenmerk: 20222001/rap02
Versie: definitief
Datum: 08-01-2024

Auteur:
Projectleider:
Veldwerk:

Kwaliteitscontrole:
Opdrachtgever: Tsedaka Builders B.V.
Roodmus 3
3906 NW, Veenendaal

Contactpersoon:

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding		1
1.1	Aanleiding	1	
1.2	Doel	1	
1.3	Leeswijzer	2	
2.	Plangebied en initiatief		3
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	3	
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	4	
3.	Methode		5
3.1	Bronnenonderzoek	5	
3.2	Veldonderzoek	5	
4.	Resultaten		8
4.1	Vleermuizen	8	
4.2	Huismus	10	
4.3	Gierzwaluw	11	
4.4	Samenvatting	11	
5.	Effectenanalyse aanwezige soorten		12
5.1	Vleermuizen	12	
5.2	Huismus	13	
5.3	Gierzwaluw	13	
6.	Conclusie en vervolgstappen		14
6.1	Conclusie	14	
6.2	Vervolgstappen	14	
7.	Literatuur		15

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

Tsedaka Builders B.V. doet de procesbegeleiding voor de verduurzaming van 120 woningen van clusters Tech-1092, Tech-1093, Tech-1094 en Tech-1095 van Stichting Volkshuisvesting te Arnhem. De bewoners van de vier clusters/complexen zijn elk verenigd in een VVE: VVE Javastraat (vier woonblokken), VVE Solostraat (drie woonblokken), VVE Atjehstraat (drie woonblokken), VVE Sumatrastraat (drie woonblokken). Voor de ontwikkeling is een quickscan uitgevoerd om de aanwezigheid van beschermde soorten in beeld te brengen (20222001/rap01). Hieruit is naar voren gekomen dat de woningen toegankelijk zijn voor vleermuizen noemen en daarmee potentieel geschikt als verblijfplaats voor gewone-, ruige-, kleine dwergvleermuis en laatvlieger. Daarnaast zijn de woningen geschikt als nestplaats voor gierzwaluwen en huismussen.

De genoemde soorten zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn en zijn opgenomen in artikel 3.5 en artikel 3.1. van de Wet natuurbescherming (Wnb). Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden worden.

In 2017 is al eerder een vergelijkbaar nader onderzoek uitgevoerd in opdracht van Stichting Volkshuisvesting, Arnhem. Hierbij werden 27 nestplaatsen van huismus aangetroffen, 16 tot 21 nestplaatsen van gierzwaluw en circa 8 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in het plangebied aangetroffen. Door de renovatie zouden tenminste de helft van de nest- en verblijfplaatsen verloren gaan. Daarom tijdens de renovatie maatregelen genomen om de verloren gegane nest- en verblijfplaatsen te compenseren. Dit is gedaan door een reeks inbouwkasten voor gierzwaluw, door het achterwege laten van vogelschroot voor huismus en door een reeks inbouwkasten en kasten op gevels te plaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Ook zijn spouwruimtes op kopgevels toegankelijk gemaakt voor vleermuizen en is op noordelijke daken een reeks gierzwaluw dakpannen aangebracht (De Groene Ruimte, 2017 en 2018). In 2018 en 2019 heeft een renovatie plaatsgevonden waarbij geveldelen met houten betimmering vervangen zijn door bakstenen muren. Ook zijn destijds bij een deel van de woonblokken dakdelen ('pukkels') verwijderd. Destijds is het dak niet geïsoleerd en vernieuwd. Dat is nu wel de bedoeling. Al in 2020 bleek dat de inbouwkasten voor gierzwaluw werden gebruikt door deze soort.

Tijdens het nader onderzoek naar beschermde soorten is onderzocht welke soorten en met welke aantallen deze soorten in het gebied voorkomen, en welke functie(s) (nest- en/of verblijfplaatsen) het plangebied heeft voor deze soorten. Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten van de renovatiewerkzaamheden op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming bij de provincie noodzakelijk is.

I.2 DOEL

Dit rapport heeft tot doel om inzichtelijk te maken in hoeverre het plangebied gebruikt wordt door gewone-, ruige-, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, huismus en gierzwaluw. Daarnaast worden eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze soorten in kaart gebracht. Ten slotte wordt aangegeven welke vervolgstap voor deze soortgroep van toepassing is.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied beschreven. Ook de door de initiatiefnemers voorgenomen werkzaamheden worden hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de methode van het nader onderzoek en in hoofdstuk 4 worden de resultaten besproken. In hoofdstuk 5 worden de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de soorten die gebruikmaken van het plangebied bepaald. Hier worden ook maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. Ook wordt beargumenteed of een ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Hoofdstuk 6 staan de conclusies en wordt een overzicht gegeven van de te nemen vervolgstappen. Tot slot is een literatuurlijst opgenomen in hoofdstuk 7.

2. PLANGEBIED EN INITIATIEF

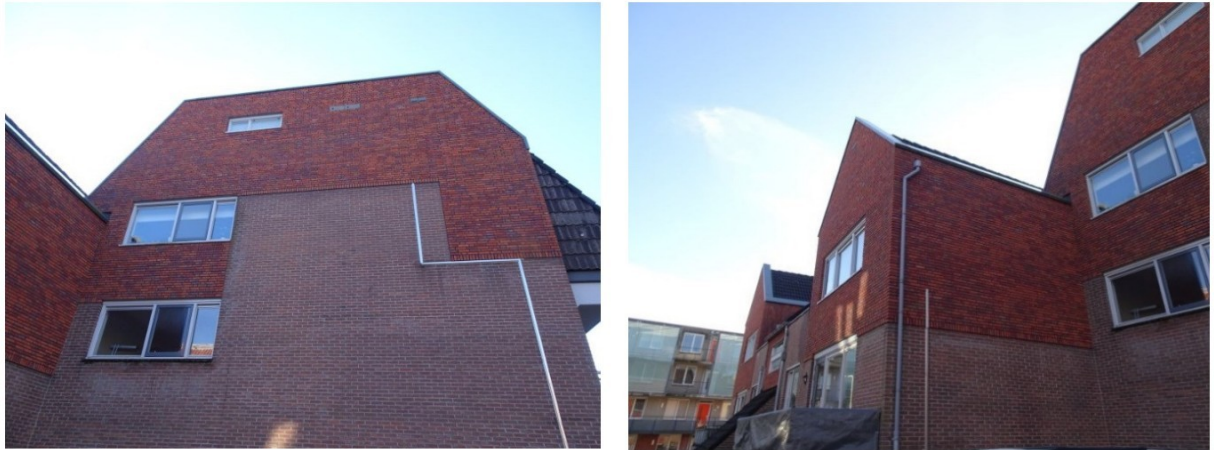
2.1 LIGGING EN BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied betreft een kleine woonwijk van in totaal 120 woningen in de wijk Klarendal te Arnhem Gelderland. (zie Figuur 1). De 120 woningen zijn verdeeld over 17 woonblokken. De bewoners zijn verenigd in vier VVE's te weten VVE-Javastraat, VVE-Solostraat, VVE-Atjehstraat en VVE-Sumatrastraat. De woonblokken hebben elk vier woonlagen. Er zijn pannendaken aanwezig. Er zijn tuinen en plantsoenen aanwezig en deze zijn relatief klein. Voor het overige zijn er relatief veel verhardingen aanwezig in de vorm van parkeerplaatsen en trottoirs.

Figuur 1. Ligging plangebied

Figuur 2. Huidige situatie plangebied

2.2 VOORGENOMEN ONTWIKKELING

Aanlegfase

De voorgenomen renovatiewerkzaamheden betreffen:

- Isolatie aanbrengen op het dak en dak vernieuwen;
- Op de daken zonnepanelen aanbrengen;
- Waar nodig kozijnen vervangen;
- Nieuw dubbel glas plaatsen.

De exacte werkzaamheden worden nog nader bepaald.

Ter informatie. In 2018-2019 waren de werkzaamheden als volgt:

- Vervanging van de houten betimmering door metselwerk;
- Verwijdering van de korte overstekken (pukkels);
- Na-isoleren van de spouwmuren (daar waar geen sprake was van houten betimmering).

Daar waar houten betimmering door gemetselde muren werd vervangen werd isolatie aangebracht tegen de binnenmuur. Tussen buitenmuur en isolatie ontstond wel een spouwruimte van enkele centimeters, waardoor via extra aangebrachte open stootvoegen, ook opnieuw verblijfplaatsmogelijkheden voor vleermuizen ontstond. Destijds zijn inbouwkasten voor vleermuizen en gierzwaluwen aangebracht en zijn gierzwaluwdakpannen aangebracht. Om huismussen blijvend toegang te bieden tot ruimte onder de pannen is het aanbrengen van vogelschroot achterwege gelaten.

3. METHODE

3.1 BRONNENONDERZOEK

Het plangebied is geschikt als potentieel geschikt als verblijfplaats voor gewone-, ruige-, kleine dwergvleermuis en laatvlieger. Daarnaast zijn de woningen geschikt als nestplaats voor gierwaluwen en huismussen (Quicksan ATKB kenmerk: 20222001/rap01). Voor huismussen wordt ook onderzoek gedaan naar kwetterplekken.

3.2 VELDONDERZOEK

Tijdens het veldonderzoek is het plangebied (zoals beschreven in hoofdstuk 2) onderzocht. Hierbij is tevens een zone van minimaal 200 meter rondom het plangebied als omgevingscheck meegenomen in het onderzoek. De omgevingscheck is uitgevoerd door tijdens de onderzoeksrondes ook de nabije omgeving te beoordelen op geschiktheid voor de relevante beschermde soorten en door te kijken naar hoe de omgeving zich verhoudt tot het plangebied. Een omgevingscheck is nodig om in een eventueel benodigde onthefingsaanvraag te kunnen onderbouwen wat de geschiktheid van de omgeving voor de beschermde soorten is. De resultaten worden in hoofdstuk 4 per soort(groep) besproken

Vleermuizen

Algemeen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd aan de hand van het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021). Dit is een door de Zoogdiervereniging, het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) – waar ATKB als lid bij is aangesloten – goedgekeurde methodiek. Het vleermuisprotocol geeft aan dat er meerdere onderzoeksrondes nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. Conform het protocol zijn de bezoeken uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen april en oktober.

Met behulp van een batdetector¹ van het type Pettersson D240x en zichtwaarnemingen is onderzoek gedaan naar verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Gekoppeld aan de batdetector zijn met behulp van een opnameapparaat (Roland R-05) opnames gemaakt van in het veld moeilijk te determineren soorten. De geluiden zijn achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd. Ook is met behulp van een warmtebeeldcamera gekeken naar activiteit van vleermuizen. Hiermee kunnen paarverblijven handig bepaald worden, maar ook zwermgedrag is hiermee makkelijker vast te stellen.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden (zie Tabel 1). Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, (vrijwel) droog en weinig wind. Tijdens het invallen van de duisternis (zonsondergang) en in de vroege ochtend (zonsopgang) is met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen.

Verblijfplaatsen

Voor het project zijn 4 onderzoeksrondes uitgevoerd in de periode 15 mei t/m 30 september:

¹ Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden van vleermuizen om in hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden.

- Twee veldbezoeken van 2 uur in de periode 15 mei t/m 15 juli om kraam- en zomerverblijfplaatsen te onderzoeken, waarvan:
 - Twee rondes vanaf zonsondergang;
- Twee veldbezoeken van 2 uur in de periode van 15 augustus t/m 1 oktober om paar- en winterverblijfplaatsen te onderzoeken, waarvan:
 - Eén ronde vanaf 60 minuten na zonsondergang;
 - Eén ronde rond middernacht.

De onderzoeken in de zomer- en kraamperiode zijn met 6 ervaren ecologen uitgevoerd. Dit voorziet in een minimale dekking van 75% van het onderzoeksgebied. In de paarperiode is het onderzoek uitgevoerd door 3 ervaren ecologen. In de paarperiode blijven paarroepende vleermuizen langer cirkelen bij hun verblijfplaats, waardoor 3 ervaren ecologen voor dit type onderzoek volstaan. De data van de veldbezoeken en de bijbehorende weeromstandigheden zijn weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1 Overzicht van het veldonderzoek naar vleermuizen en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd

Datum	Aantal personen	Zon op/onder	Starttijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Windrichting en -kracht (Bft)	Weer en bewolking
29-05-2023	6	21:42	21:38	23:48	14	3 NO	1/8 bewolkt
19-06-2023	6	21:59	21:56	00:03	25	1 NW	1/8 bewolkt
29-08-2023	3	20:31	22:49	01:02	12	1 ZO	onbewolkt
20-09-2023	3	19:40	20:29	22:41	19	2 ZO	4/8 bewolkt

Huismussen

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, versie 2.1, februari 2023). Conform het kennisdocument zijn binnen het plangebied twee ochtendrondes uitgevoerd in de periode van 1 april t/m 15 mei met een tussenperiode van tien dagen. Daarbij zijn het plangebied en de omgeving geobserveerd en is gelet op aanwezigheid van broedende huismussen in en nabij het plangebied. De waargenomen zingende mannetjes en de aanwezigheid van paartjes en/of nestbouw zijn genoteerd.

Uit de quickscan is gebleken dat beschermde functies, zoals rustplaatsen in struiken, wel aanwezig zijn binnen het plangebied of dat er een essentiële functie ontbreekt. Deze onderdelen van het habitat zijn daarom ook opgenomen in het onderzoek. Tabel 2 geeft een overzicht van de dagen waarop de onderzoeksrondes zijn uitgevoerd en de weersomstandigheden.

Tabel 2 Overzicht van het veldonderzoek naar huismussen en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd

Datum	Aantal personen	Starttijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Windrichting en -kracht (Bft)	Weer en bewolking
20-04-2023	2	07:58	10:00	7	3 NO	4/8 bewolkt
11-05-2023	2	07:53	10:30	12	1 ZO	6/8 bewolkt

Gierzwaluwen

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd volgens het opgestelde Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, versie 1.0, juli 2017). Conform het kennisdocument bestond het onderzoek naar gierzwaluwen uit drie rondes die plaatsgevonden hebben gedurende de periode begin juni t/m half juli, gedurende de avond rondom zons- ondergang. Dit is de meest geschikte tijd om het invliegen van gierzwaluwen in een nestlocatie waar te nemen. Eén ronde voor gierzwaluwen is gecombineerd uitgevoerd met vleermuisonderzoek; na het gierzwaluw onderzoek wordt aansluitend vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het veldonderzoek is uitgevoerd door 2 ervaren ecologen. Tabel 3 geeft een overzicht van de dagen waarop de onderzoeksrondes zijn uitgevoerd en de omstandigheden.

Tabel 3 Overzicht van het veldonderzoek naar gierzwaluwen en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd

Datum	Aantal personen	Zon op/onder	Starttijd	Eindtijd	Temp. (°C)	Windrichting en -kracht (Bft)	Weer en bewolking
07-06-2023	2	21:52	20:30	22:30	22	4 N	2/8 bewolkt
19-06-2023	2	21:59	20:28	22:30	25	1 NW	1/8 bewolkt
10-07-2023	2	21:54	19:48	21:57	24	2 ZW	1/8 bewolkt

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen besproken, waarbij wordt ingegaan op de functies van het gebied voor deze soorten. Per onderzochte soort is een verdeling gemaakt in functies binnen het plangebied en de omgeving van het plangebied.

4.1 VLEERMUIZEN

Plangebied

Verblijfplaatsen

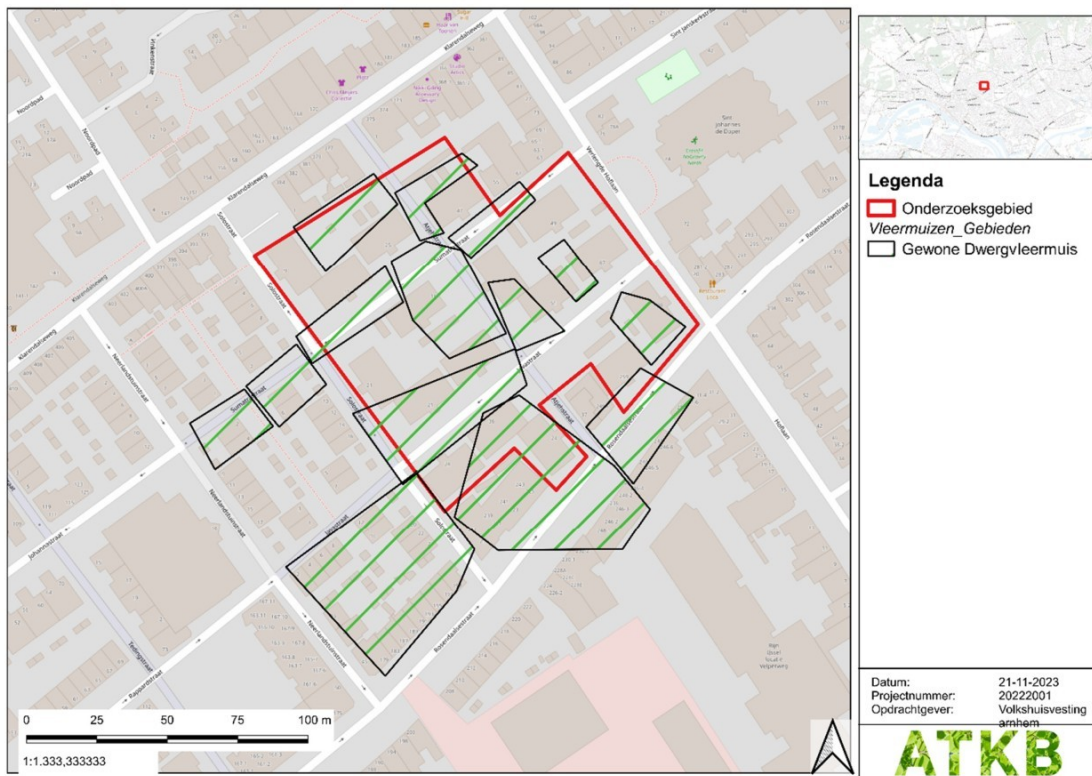
Binnen het plangebied zijn 5 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aangetroffen (figuur 3). Dit betreft zomerverblijfplaatsen. Hiervan bevinden zich er drie in de dakrand (in het dak of tussen muur en dak) en twee verblijfplaatsen in de inbouwkasten. Ook zijn er twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen (figuur 3) gevonden, waarvan 1 ergens in een nis in de voorgevel en de ander vermoedelijk in een inbouwkast. Daarnaast zijn tien paarterritoria met deels onbekende verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen (figuur 4) voor een deel kunnen deze overeenkomen met de zomerverblijfplaatsen. Er zijn geen verblijfplaatsen gevonden voor andere vleermuis soorten dan de ruige dwerg- of gewone dwergvleermuis.

Vliegroutes

In het plangebied is een vliegroute aanwezig van laatvlieger, gewone- en ruige dwergvleermuis. Deze vliegroute was tijdens het vorige onderzoek ook al reeds aanwezig. Dit betreft een niet-essentiële vliegroute vanwege de vele aanwezige rechtlijnige structuren in de omgeving. De betreffende vliegroute komt niet in gevaar door de handeling.

Figuur 3. Locaties aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen in en nabij het onderzoeksgebied

Figuur 4. Locaties van paarterritoria van de gewone dwergvleermuis.

4.2 HUISMUS

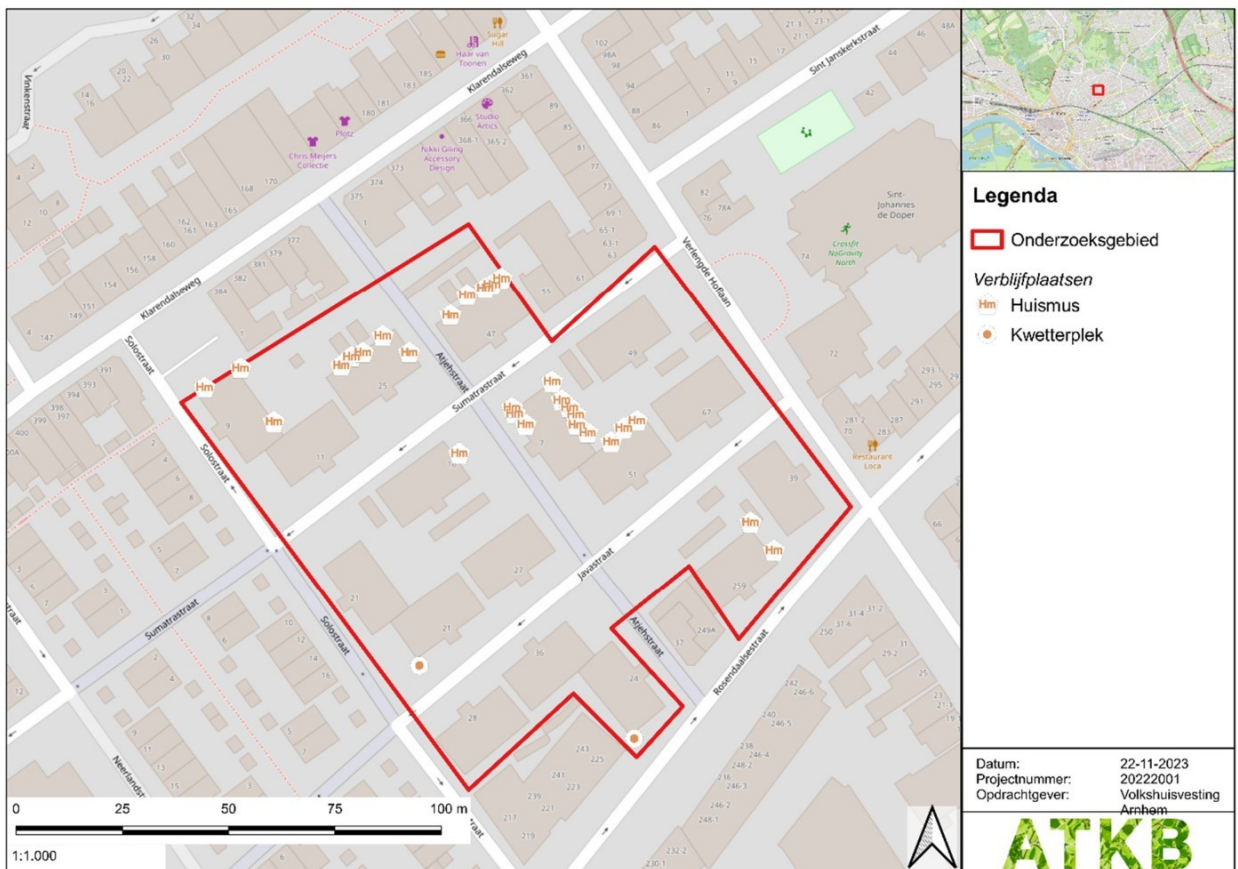
Plangebied

Nestplaatsen

Tijdens het veldonderzoek zijn in totaal 28 nesten van de huismus aangetroffen. Figuur 5 geeft weer waar de nesten zijn aangetroffen. De nestplaatsen concentreren zich in het noordelijk deel van het plangebied. Het merendeel van de nestplaatsen is aanwezig onder dakpannen, een deel tussen het dak en de bovenrand van de muur. Circa vijf nestplaatsen bevonden zich in een inbouwkast voor gierzwaluw.

Schuil- en rustplaatsen

In het plangebied zijn bomen en struiken aanwezig in de tuinen. Deze hebben een functie als rust- en schuilplaats. In figuur 5 zijn de locaties aangegeven.

Figuur 5. Locaties nestplaatsen/rustplaatsen huismus

4.3 GIERZWALUW

Plangebied

Figuur 7 geeft een overzicht van de aangetroffen nesten. In totaal zijn 12 nesten van de gierzwaluw aangetroffen in het plangebied. Twee van deze nesten bevinden zich in het dak van de gebouwen tussen de bovenkant van de muur en het dak. De overige nestplaatsen bevonden zich in inbouwkasten. Daarnaast is er ook nog 1 nestlocatie buiten het plangebied aangetroffen.

De nestplaatsen concentreren zich in het noordelijk deel van het plangebied.

Figuur 6. Locaties aangetroffen gierzwaluwen

4.4 SAMENVATTING

Tabel 4 geeft een samenvatting van de relevante soorten en de (essentiële) functies voor deze soorten binnen het plangebied.

Tabel 4 Samenvatting aangetroffen nesten/verblijfplaatsen en andere essentiële functies van het plangebied

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort	Aantal
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats.	5
	Paarterritorium met deels onbekende verblijfplaats	10
Ruige dwergvleermuis	Paarverblijfplaatsen	2
Huismus	Nestlocaties	28
	Kwetterplekken	2
Gierzwaluw	Nesten	11

5. EFFECTENANALYSE AANWEZIGE SOORTEN

In dit hoofdstuk wordt een effecteninschatting gedaan van het plan op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Voor beschermde planten en dieren geldt het volgende beschermingsregime:

- Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5 lid 1).
- Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2).
- Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen (artikel 3.5 lid 3).
- Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5 lid 4).
- Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrictlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen (artikel 3.5 lid 5).

Voor beschermde vogelsoorten geldt het volgende beschermingsregime:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen (artikel 3.1 lid 1).
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1 lid 2).
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1 lid 3).
- Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen (artikel 3.1 lid 4).
- Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1 lid 5).

Er wordt beschreven welke effecten kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming en wat de te nemen vervolgstappen zijn.

5.1 VLEERMUIZEN

VERBLIJFPLAATSEN

Effecten

Binnen het plangebied zijn 5 zomerverblijfplaatsen en 12 paarverblijfplaatsen aangetroffen waarvan naar verwachting enkele ook in gebruik zijn als winterverblijfplaats van één of enkele individuen. Een deel van de 10 paarverblijfplaatsen kunnen overeenkomen met de zomerverblijfplaatsen. De overige paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis konden niet exact gelokaliseerd worden.

Door de werkzaamheden zullen 3 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren gaan en/of verstoord worden. Hierdoor worden artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb overtreden.

Vervolgstappen

Omdat er door de werkzaamheden verblijfplaatsen verloren gaan en verstoring kan optreden, en daarmee de Wnb wordt overtreden, moet een ontheffing van Omgevingsvergunning worden aangevraagd. Provincie Gelderland is hiervoor het bevoegd gezag.

5.2 HUISMUS**Effecten**

Binnen het plangebied zijn 28 nestlocaties van huismussen aanwezig. Door de sloop/renovatie verliezen deze huismussen hun voortplantings- en rustplaatsen. Een klein deel van de nestplaatsen zoals die in de gierzwaluwkasten blijft behouden. Onduidelijk is of nestplaatsen tussen dak en muur behouden blijven. Door het wordt artikel 3.1 lid 2 van de Wnb overtreden.

Vervolgstappen

Omdat er door de werkzaamheden nesten/voortplantings- of rustplaatsen verloren gaan en verstoring kan optreden, moet een ontheffing van de Wnb worden aangevraagd. Provincie Gelderland is hiervoor het bevoegd gezag.

5.3 GIERZWALUW**Effecten**

Binnen het plangebied zijn 12 nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig. Hiervan bevinden zich 2 nesten in tussen muur en dak. Door de renovatie verliezen deze gierzwaluwen mogelijk hun nestlocaties. Hierdoor wordt artikel 3.1 lid 2 van de Wnb overtreden. Nestplaatsen in de inbouwkasten blijven behouden. Indien deze nestplaatsen ook behouden kunnen blijven en er gewerkt kan worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw hoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd.

Vervolgstappen

Omdat er door de werkzaamheden nesten/voortplantings- of rustplaatsen verloren gaan en verstoring kan optreden, moet een ontheffing van de Wnb worden aangevraagd. Provincie Gelderland is hiervoor het bevoegd gezag.

6. CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

6.1 CONCLUSIE

- Uit het nader onderzoek is gebleken dat 3 zomerverblijfplaatsen en 10 paarverblijfplaatsen / winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen en mogelijk 1 paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuizen verloren gaan door de voorgenomen werkzaamheden. Hierdoor wordt de Wnb overtreden waardoor een ontheffing nodig is.
- Uit het nader onderzoek is gebleken dat 28 nestlocaties van huismus verloren gaan door de voorgenomen werkzaamheden. Hierdoor wordt de Wnb overtreden waardoor een ontheffing nodig is.
- Uit het nader onderzoek is gebleken dat er mogelijk 2 nestlocaties van gierzwaluw verloren gaan door de voorgenomen werkzaamheden. Hierdoor wordt de Wnb overtreden waardoor een ontheffing nodig is. Indien de nestplaatsen op deze locatie behouden kunnen worden is voor deze soort geen ontheffing nodig.

6.2 VERVOLGSTAPPEN

In Tabel 5 is opgenomen voor welke soorten een ontheffing aangevraagd moet worden of hoe overtreding van de Wet natuurbescherming is te voorkomen door het treffen van voorzorgsmaatregelen.

Tabel 5 Overzicht te nemen vervolgstappen

Aangetroffen beschermde soort per functie	Benodigde vervolgstappen
Gewone dwergvleermuis (verblijfplaats)	Ontheffing aanvragen
Ruige dwergvleermuis (verblijfplaats)	Ontheffing aanvragen
Huisumus	Ontheffing aanvragen
Gierzwaluw	Ontheffing aanvragen afhankelijk van de aard van de handeling

Voor een ontheffingsaanvraag is een Natuurtoets nodig waarin wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten op de beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen. Aan een ontheffing zijn veelal voorschriften verbonden zoals het maken van een ecologisch werkprotocol, het uitvoeren van voldoende mitigerende maatregelen, het onder ecologische begeleiding uitvoeren van werkzaamheden en het bijhouden van een logboek.

7. LITERATUUR

ATKB, 2023. Quickscan Wet Natuurbescherming Javastraat en Omgeving Tech-1092-5.

De Groene Ruimte, 2017. Quickscan en nader onderzoek vier VVE's Javastraat en omgeving. Arnhem. Projectnummer 17786.

De Groene Ruimte, 2019. Logboek ecologische begeleiding vier VVE's Javastraat en omgeving, Arnhem (vs. 20-06-2009). Projectnummer 18948

Dietz, C., Von Helversen, O. & D. Nill, 2007. *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest – Afrika*. Nederlandse vertaling en bewerking P.H.C. Lina, 2011, Zoogdiervereniging.

Mitchell-Jones, A. J., 2004. Bat mitigation guidelines Version: January 2004, ISBN 1 85716 781 3, English Nature 2004.

RWS brochure met vleermuizen overweg: <http://www.mjpo.nl/downloads/brochure%20met%20vleermuizen%20overweg%202004.pdf>

Vleermuisprotocol 2021. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2021 (www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl).

Websites

Website van de Zoogdiervereniging: www.vzz.nl

Waarnemingsite: www.waarneming.nl

Gebiedendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen ministerie van EL&I): www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Soortendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen ministerie van EL&I): www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/

Website over vleermuizen:

- www.vleermuis.net en www.vleermuizenindestad.nl

ATKB

voor natuur
en leefomgeving